

Асоциация „Прозрачност без граници“ е организация със специален консултативен статут към Икономическия и социален съвет на ООН от 2023 г.

ОТВОРЕНО ПИСМО ОТ АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“ ДО МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ И НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В 51-НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми дами и господа министри и народни представители,

Пишем настоящото писмо в израз на тревога за непрозрачния начин на държавно финансиране на общините. Повод за това са две решения на МС, с които се предлага да се отпуснат общо 85.5 млн. лв. на конкретни общини. Поставя се въпросът как се подбрани тези общини? Защо точно на тях в период на бюджетен дефицит се предоставят тези средства? И не на последно място имат ли те капацитета да управляват корупционния риск или напротив? Публичният ресурс не може да бъде рискуван безотговорно!

Изразяваме нашата дълбока загриженост относно липсата на прозрачност и яснота в процеса на разпределение на публични средства към общините. Решенията на Министерския съвет, както и съществуващите критики от гражданското общество, подчертават нуждата от прилагане на обективни антикорупционни индекси като основа за този процес.

Асоциация „Прозрачност без граници“ систематично насочва вниманието към важността на прозрачността, отчетността и антикорупционния капацитет на местните власти. В тази връзка, напомняме, че „Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021-2027)“ изисква създаване и използване на антикорупционен индекс за добро управление на общините. Това са инструменти, които са познати, но държавата не прилага.

Това е резултат от систематична безотговорност към изпълнението на държавните ангажименти, включително и от страна на МС!

Ето какви са фактите:

Критика към неизпълнението на „Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021-2027)“:

Стратегията ясно поставя срокове и задължения към институциите за разработване и прилагане на мерки за оценка и контрол на антикорупционния капацитет като част от концепцията за добро

Асоциация „Прозрачност без граници“ е организация със специален консултативен статут към Икономическия и социален съвет на ООН от 2023 г.

управление на общините. Тя е елемент на ESG концепцията залегнала в основата на зеления преход и неразривна част от критериите на ОИСП за присъединяване.

Ето някои от неизпълнените ангажименти:

1. Срок за внедряване на антикорупционния индекс:

- Според стратегията, още в рамките на 2022 година трябваше да бъде създаден и приложен национален антикорупционен индекс за добро управление в общините, който да измерва прозрачността и отчетността на местните власти. До момента този индекс не е въведен в практиката, въпреки че може осезаемо да редуцира корупционните рискове на местно ниво.

2. Задължени институции:

- Министерският съвет носи отговорност за създаването и прилагането на рамката за мониторинг на антикорупционния капацитет. Пряко посочени в стратегията институции са Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на икономиката и индустрията и Министерство на финансите.

3. Липса на отчетност:

- Министерският съвет и Народното събрание са задължени да представят редовни публични отчети за напредъка по изпълнението на стратегията. Последният отчет, публикуван през 2023 г., не съдържа ясна информация за конкретните мерки, предприети за евентуалното създаване и интегриране на индекса в бюджетните процеси.

4. Неспазване на срокове за обучение на местните власти:

- В стратегията се предвижда обучение на местните администрации по прилагането на антикорупционни практики до края на 2023 година. Този ангажимент също остава неизпълнен.

Основни критики:

1. Липса на прозрачност и критерии:

-

Асоциация „Прозрачност без граници“ е организация със специален консултативен статут към Икономическия и социален съвет на ООН от 2023 г.

- Решенията за отпускане на допълнителни 85 милиона лева на определени общини не са придружени от ясни критерии за оценка и разпределение. Такива критерии не се разработват, въпреки поетия ангажимент в правителствената стратегия още през 2021, а съществуващите не се използват.

- Това създава възприятие за политическа обвързаност и непрозрачност, което подкопава доверието на гражданите в институциите.

2. Пренебрегване на съществуващите индекси:

- Въпреки че индекси за добро управление като „Индекса на местната система да почтеност“ съществуват и имат своето място повече от 10 години“, те не се използват, въпреки изискванията на Националната антикорупционна стратегия. Това пренебрежение е ясен сигнал за липса на ангажираност към прилагане на ефективни антикорупционни мерки. Според тази оценка например трите областни града са в дъното по антикорупционен капацитет - Пловдив 3,52, Хасково 2,94 и Кърджали винаги последни в класацията с 2,56 от 5 възможни точки.

3. Несправедливо разпределение на средства:

- Решенията, взети без отчитане на индикаторите за добро управление, водят до несправедливост и ощетяване на общини, които действително инвестират в прозрачност и ефективност.

Нашите искания:

1. Интегриране на съществуващите индекси:

- Настояваме Министерският съвет и Народното събрание да въведат задължително прилагане на съществуващите антикорупционни индекси като основа за отпускането на средства за общините.

2. Публичност и обективност на критериите и методологията:

- Призоваваме да бъдат публикувани ясни критерии и методология за разпределението на средства, което ще позволи обществен контрол върху решенията.

Асоциация „Прозрачност без граници“ е организация със специален консултативен статут към Икономическия и социален съвет на ООН от 2023 г.

3. Свързване на бюджетните решения с предвиденото в Националната антикорупционна стратегия:

- Настояваме за задължителна връзка между бюджетните решения и изискванията на стратегията.

4. Спешно изпълнение на пропуснатите ангажименти:

- Призоваваме Министерския съвет и отговорните институции да спазват заложените срокове и да извършат реални стъпки за напредъка по изпълнението на Стратегията.

Заключение:

Пренебрегването на Националната антикорупционна стратегия и липсата на прозрачност при разпределението на публичните средства подкопават принципите на добро управление.

Призоваваме за незабавни действия, които да са крачка към осигуряване на справедливост и доверие в институциите!

С уважение,

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“